

Forfatter: Gade, Niels Wilhelm

Titel: BREV TIL: Helsted, Edvard Mads Ebbe FRA: Gade, Niels Wilhelm (1836-uu-uu)

Citation: Gade, Niels Wilhelm: "BREV TIL: Helsted, Edvard Mads Ebbe FRA: Gade, Niels Wilhelm (1836-uu-uu)", i *Niels W. Gade - Optegnelser og Breve*, Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn), s. 24. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001988775-000-shoot-L0019887750000002.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Niels W. Gade - Optegnelser og Breve

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til Ven Helsted!

*Motto: „Ensom er jeg
dog ej ene,“*

„Kjolen har jeg!“ Det glæder mig meget af Dit Brev at erfare, at Du har conserveret Din gode Kjole. Ja, uden Kjole, det vilde være en Tilstand, som var miserable, tænk Dig — at marschere igjennem Verden med de bare Arme, det vilde fast være lige saa galt, som naar En uden Hoved vilde vandre igjennem den musikalske Verden. — Og dog seer man dette sidste (desværre) meget ofte. (Ja, jeg har saamænd hørt, at en vis — NB. ikke viis — Baron v. Klattenklou med det første vil vise sig som Balletcopist; som tilforn vil han vel ogsaa denne Gang gaa op med tilbundne Øine).

Saa contrasterende, som Du maaske kunde finde Mottoet og Introductionen, saa har det dog ganskes. 25sin Rigtighed; thi, ligesom man alletider fra det lavere gaar til det højere, fra Skallen til Kjærnen, saaledes er ogsaa Forholdet rigtigt her, idet jeg nemlig gaar igjennem Kjolen til selve Manden. — Altsaa jeg bryder nu det Ydre — og er hos Dig selv. — Kjære Ven, jeg savner Dig meget; vore behagelige Aftentouere savner jeg ogsaa. Her er ret kjedsommeligt i denne Tid, da Carl er reist til Kjøge, og jeg altsaa er ganske ene i denne store By, ingen Musik nogetsteds, som er ordentlig, en skrækkelig Hede, ingen musikalske Venner at tale med, og Du veed jo nok, at intet i Grunden ret interesserer mig uden dette ene. Paa Grund af denne Mangel paa gjensidig Meddelelse har jeg forsøgt paa at opskrive nogle Tanker, som jeg ogsaa vil betro Dig og dette Brev. I Fald Du skriver mig til, skriv mig da, hvad Du synes om nedenstaaende, eller i saa Fald Dine Modbemærkninger.

„Tanker, da mine Venner vare bortreiste.

„— — — — — *), min Trøst i denne min „Enlighed er som altid, i Tilbedelse og Hengivenhed „nu og da at modtage blide Kys af min Elskede. „Det er den evigunge, aldrig forgaaende, der „ikke skues med jordiske Øine, men som svæver for „vor Fantasi i himmelblaat Gevandt og bærer alle „Dyder i sig, hende der leder os i hin højere Verdens. 26, og selv drager Forhænget til Side og lader os paa „sig skue Gjenskinnet af et Glimt af Guds Herlighed „— Engles Harmonier — — —

„Dog blot et Nu, — og Beskueren taber Bevidstheden og daler atter til Jorden. — — Dog „den Ejegode lader ham ikke blive i intet.

„Hun vækker ham og lader ham i et Speil skue „Herligheden. — „Kunst“ er det velgjørende Re,, flex. — —

„Jo længere han seer, desto mere bemestres han „af en uforklarlig Følelse, han beaandes (begejstres) „af hende, „Idealet“, det højeste Maal af alt „skjønt, godt og dydigt, hans Tanke og Aand ud,, vides, han vil i maalløs Henrykkelse kaste sig for „sin Skabers Trone. — Han var paa det højeste Trin „af den Himmelstige, som Mennesket kan betræde, „men nu stiger han med Rolighed ned igjen og „gjemmer bestandig Erindringen om de skjønne „Øieblikke, han nød; naar Fristelser og slemme „Laster vil rokke ham, da gjenkalder han sig sit „Ideal, og bort, langt bort fly de, lige som naar „Solen i sin Majestæt og Klarhed kaster Taagen til „alle Sider. —

„Overvældes han af en ubenævnelig Længsel „efter at udgyde sit Hjerte i Lovsang, da løser hun „hans Tunge ved et flygtigt Kys, og han selv bliver „Skaber til et jordisk-aandigt Værk, som udspringer „af hans Indre og er en Gnist af hin himmelske „ „Kunst“, hvoraf han er besjælet.“

s. 27— — — Det Hele maa Du ansee for en udført Skizze. Flere Udtryk ere ogsaa som Følge af en uøvet Pen ikke de bedste, men jeg tror dog at kunne faa noget ud deraf; i det mindste i min Tanke er det mig klart, hvad jeg vil sige, men maaske jeg ikke er saa heldig i at udtale det. Læs det og tænk over det. — Paa Dine Vegne glæder jeg mig over, at Du har faaet Weyse paa Tapetet, da det kan være meget sundt for din Aand at nyde denne kraftige og næringsrige, indenlandske, aandelige Føde. — Jeg kan her ikke undlade at fortælle Dig, at i „Musikforeningen“ er ved sidste Generalforsamling blevet valgt til Udgivelse Weyses „Floribella“. *) Dersom (naar Du en Aften spadserer) Vinden blæser fra Sjælland, og den tilfældigvis skulde kaste Dig et Blad af Træerne paa Næsen, da skal Du ikke blive vred, men smukt følge Din Indbildning og antage det for en Hilsen fra Din Ven

N. W. Gade.

To Aar senere, 1838, foretog Gade en Rejse til Norge og Sverrig; Meningen var at forene det nyttige med det behagelige ved at give Concerter i de større Byer og saaledes dække Rejseudgifterne. Fra denne Rejse foreligger en Dagbog, som forsynlig er paabegyndt paa selve Bogens Bind, saameget skuldes. 28der jo skrives paa denne vigtige, første Udenlandsrejse, at hvert Blad vilde blive beskrevet, men halvvejs paa Bindet hører Dagbogen allerede op, og Resten er lutter hvide; ubeskrevne Blade! Af denne kortfattede Rejsebeskrivelse er Afrejsen fra Kjøbenhavn og Ankomsten til Norge fortalt med de fleste Ord; efterhaanden indskrænker Fortællingen sig til en lakonisk Nedskreven af Datoer, Bynavne og de Operaer, han har hørt. Kun enkelte Gange taler han om sine egne Concerter: „Den 10de October spillet Syngescenen af Spohr for

Orchestret i Stockholm. — Den 20de spillet Variationer af Pechatschek paa store Theatren i Stockholm med meget Bifald.

— Den 6te November i Forening med Naumann givet Soirée i „stora Börssalen“. I Porsgrund i Norge har han øjensynlig gjort Lykke, thi paa Tilbagerejsen fra Skien gives igjen Concert i Porsgrund. En sørgelig Slutning fik denne Rejse iøvrigt, eftersom Pengeudbyttet ikke var tilstrækkeligt til 4 Maaneders Rejse og Ophold. Tilsidst maatte Gade bekvemme sig til at skrive til sin Fader og fortælle om den Knibe, han var i; han maatte nemlig ufrivillig forlænge sit Ophold i Sverrig, da han ingen Penge havde at komme hjem for. Det har været med tungt Hjærte, at han bad om Hjælp, thi han vidste jo, hvor svært det vilde falde Faderen at skaffe Penge til Veje. „Og saa var dog baade Fader og Moder kun saa himmelglade over at se mig igjen, at de slet ikke kunde være vrede paa mig, de kjære, s. 29 gode Forældre,“ saaledes endte Gade rørt, naar han omtalte denne Lyst- og Kunstrejse !

I Aaret 1839 blev han opfordret til at komponere Musiken til „Aladdin“, endskjøndt han endnu ikke havde udgivet nogen Komposition, men Rygtet gik, at „den unge Gade var et Talent, man skulde vente sig noget af.“ Gade udtalte selv som ældre sin Forundring over den Tillid, man den Gang havde vist ham: „jeg var jo endnu kun en ganske ung Fyr — men man maa vel have ment, at der stak noget i mig.“ 1840 blev han af Balletmester Bournonville opfordret til sammen med Fröhlich at skrive Musik til Balletten „Fædrelandets Muser“. Fra Aarene 1834 til 40 henlaa som Manuskript forskellige Sange, Klaverstykkerne „Foraarstoner“ og Klaversonaten i Emoll, altsammen senere trykt.

1840 udgav Berggreen en Samling Melodier til fædrelandshistoriske Digte og heri var optaget flere, af Gade komponerede Sange, deriblandt Melodien til „Kong Vaaldemars Jagt“, en Melodi, som han senere benyttede som Hoved-Thema i sin første Symphoni.

Samme Aar udsatte Musikforeningen en Præmie af „25 Species Dukater“ for Kompositionen af en Ouverture for fuldt Orchester. Gade havde ikke tænkt paa at konkurrere, men en Dag, da han gik over Kongens Nytorv, mødte han tilfældigvis Concertmester Fröhlich, som gav sig i Snak med ham og i Talens Løb spurgte, om han indleverede ens. 30 Ouverture til Musikforeningens Konkurrence, og efter det benægtende Svar, opfordrede han ham ivrig dertil og tilføjede: „vi venter os jo netop noget af Dem!“ Som Nummer 10 i Rækken — det sidste Nummer — blev saa indleveret „Nachklänge von Ossian“ med Devisen „Formel hält uns nicht gebunden, unsre Kunst heisst Poesi“. Allerede et Aar før det betydningsfulde 25de havde Gade ved denne Ouverture vundet en afgjørende Sejer. Imidlertid komponerede han paa sin første Symphoni, som 1842 laa færdig; han havde tænkt paa at dedicere den til Mendelssohn, men var tvivlraadig om, hvorvidt det kunde gaa an. Blandt Vennerne i Kredsen var der stor Begejstring for Symphonien, og, mærkelig nok, var det Høedt, der ivrigst opmuntrede ham til at dedicere den til Mendelssohn og sende den til ham; sidst i Aaret 1842 blev Symphonien da sendt til Leipzig.

I stor Spænding ventede Gade nu paa, om der vilde komme Svar, og hvorledes dette Svar vilde lyde; og da det saa kom, dette saa overordentlig elskværdige og anerkjendende Brev, fandt Gades Moder ham siddende med Brevet i Haanden, og i stor Bevægelse stammede han med Taarer i Øjnene: „Der maa være nogen, som vil gjøre Nar ad mig!“ Men tilsidst brød Jubelen frem med Overbevisningen om, at det maatte være den rigtige Mendelssohn, der skrev saaledes til ham: